

dzie tutejszym wykonano około 4 tys. oznaczeń esterazy cholinowej i na podstawie zdobytego doświadczenia wydaje się, że metodę tę można zalecić do szerokiego stosowania w laboratoriach klinicznych zaopatrzonych w łaźnię wodną i kolorometr. Po odpowiednim proporcjonalnym zmniejszeniu wszystkich parametrów (np. 10-krotnie) opisaną reakcję można stosować również jako mikrometodę oznaczania aktywności esterazy cholinowej.

Piśmiennictwo:

1. Augustinsson K. B.: Assay methods for cholinesterases, str. 1—63. W: Methods of biochemical analysis. Ed. D. Glick, t. 5, Interscience Publishers, Inc., New York (1957).
2. Bonting S. L., Featherstone R. M.: Ultramicro assay of the cholinesterases. Arch. Biochem. Biophys. 61 (1): 89—98, (1956).
3. Burman D.: Modifications of Michel's eletrometric method for the estimation of red blood cell cholinesterase. Am. J. Clin. Path., 37 (2): 134—139, 1962.
4. Caraway W. T.: Photometric determination of serum cholinesterase activity. Am. J. Path., 26 (8): 945—955, 1956.
5. Eidelman M. M.: Modifikacija kolorimetriczeskogo metoda opredelenija aktivnosti acetilcholinesterazy v krvi. Labor. delo, 9 (10): 29—34, 1963.
6. Fleisher J. H., Pope E. J.: Colorimetric method determination of red blood cell cholinesterase activity in whole Blood. Arch. Ind. Hyg. Occupational Med. 9 (1): 322—334, 1954.
7. Gosev A. I.: Potenciometriceskij metod opredelenija aktivnosti cholinesterazy. Vopr. Med. Chimii, 4 (2): 149—154, 1958.
8. Hais K., Janecek A., Slouka J.: Aktivita cholinesterazy v krvi zvirat. Vedecke prace VUV CSAZV, 1: 79—86, 1960.
9. Hestrin S.: The reaction of acetylcholine and other carboxylic acid derivatives with hydroxylamine, and its analytical application. J. Biol. Chem., 180 (1): 249—261, 1949.
10. de la Huerga J., Yesnick Ch., Popper H.: Colorimetric method for the determination of serum cholinesterase, Am. J. Clin. Path., 22 (11): 1126—1133 (1952).
11. Jasiński A.: Szybka metoda oznaczania aktywności esterazy cholinowej we krwi i tkankach. Acta Physiol. Pol. 10 (5): 647—650, 1959.
12. Melichar B., Hais K.: Vliv organofosforovych insekticidu na zdravotni stav hospodarskych zvirat se zretelem k hladinam cholinesteraz II. Vedecke prace VUV CSAZV, 2: 251—264 (1962).
13. Metcalf R. L.: The colorimetric microstimulation of human blood cholinesterases and its application to poisoning by organic phosphate insecticides. J. Econ. Entomol. 44 (6): 886—890 (1951).
14. Michel H. O.: An eletrometric method for the determination of red blood cell and plasma cholinesterase activity. J. Lab. Clin. Med. 34 (11): 1564—1568 (1949).
15. Mizak B.: Esteraza acetylocholinowa u zwierząt i metody jej oznaczania. Med. Wet., 22 (1): 6—10, 1966.
16. Moncol D. J., Batte E. G.: Cholinesterase activity in the normal blood of swine. Vet. Med., 59 (9): 947—948, 1964.
17. Radeleff R. D., Woodard G. T.: Cholinesterase activity of normal blood of cattle and sheep. Vet. Med., 51 (11): 512—514 (1956).
18. Rappaport F., Fischl J., Pinto N.: An improved method for the estimation of cholinesterase activity in serum. Clin. Chim. Acta, 4 (2): 227—230 (1959).

Adres autorów: doc. dr Teodor Juszkievicz, Puławy, Instytut Weterynarii.

Юшкевич Т., Мизак Б., Палеолог А.: Колориметрический метод определения холиновой эстеразы в биологических субстанциях.

Описали метод определения активности холиновой эстеразы в плазме и биологических жидкостях, а также в эритроцитах и в тканях животных. Метод является модификацией колориметрического метода описанного Гестрином и может быть использован в рутинных клинических исследованиях. Применяя этот метод провели ок. 4000 исследований активности холиновой эстеразы в плазме, эритроцитах и тканях разных пород животных. Результаты некоторых исследований поданы в таблицах.

Juszkiewicz T., Mizak B., Paleolog A.: Colorimetric method for determination of cholinesterase activity in biological material.

A colorimetric method for the determination of cholinesterase activity of plasma, biological fluids, red cells, and tissues has been described. The method was based upon the modified reaction of acetylcholine with hydroxylamine as presented by Hestrin and others; it may be employed as a micromethod. The method is suitable for routine clinical use. Approximately 4000 of cholinesterase determinations have been performed in plasma, red cells and tissues of different animal species, using the colorimetric procedure described in this report. Some of the results are presented in tables.

ZAGADNIENIA SPOŁECZNO-ZAWODOWE

WŁADYSŁAW LUTYŃSKI
Warszawa

Przepisy dotyczące służby weterynaryjnej ogłoszone w 1965 r.

I. Zwalczanie chorób zwierząt

1. Zarządzeniem Ministra Rolnictwa z dnia 25.X.1965 r. w sprawie ustalenia obszaru, na którym w 1965 r. prowadzi się powszechne badanie bydła na gruźlicę we wszelkich postaciach (Mon. Pol. Nr 58, poz. 299) do obszarów objętych walką z tą chorobą włączono dodatkowo obszar m. Łodzi i woj. łódzkiego oraz obszar woj. opolskiego. Minister Rolnictwa wydał też komunikat z dnia 19.I.1965 r. w sprawie uznania powiatu puckiego woj. gdańskiego za obszar wolny od gruźlicy bydła (Dz. Urz. Min. Rol. Nr 2, poz. 12).
2. Instrukcja Nr 3 Ministerstwa Rolnictwa z dnia 15.IX.1964 r. w sprawie rozpoznawania gruźlicy zwierząt i postępowania służby weterynaryjnej w zakresie zwalczania gruźlicy bydła (Wydawnictwo specjalne: Przepisy o zwalczaniu gruźlicy bydła, wydanie II — 1965 r.) ujednoliciła zasady tuberkulinizacji zwierząt i ustala postępowanie służby wet. zwalczającej gruźlicę u bydła.
3. Zarządzeniem nr 150 Ministra Rolnictwa z dnia 9.VIII.1965 r. w sprawie zapobiegania pulorozie dro-

biu (Dz. Urz. Min. Rol. Nr 13, poz. 99) oraz Instrukcja nr 2 Ministerstwa Rolnictwa z dnia 28.IX.1965 r. (dotycząca wykonania zarządzenia nr 150 Ministra Rolnictwa z dnia 9.VIII.1965 r. w sprawie zapobiegania pulorozie drobiu oraz zarządzenia nr 163 Ministra Rolnictwa z dnia 3.XII.1959 r. — wytyczne w sprawie organizacji weterynaryjnych ośrodków drobiarskich) normują zagadnienie zapobiegania pulorozie na fermach kur i indyków uznanych za zarodowe i reprodukcyjne oraz za kandydujące na zarodowe i reprodukcyjne, a ponadto regulują zagadnienie zapobiegania pulorozie w zakładach wylęgowych drobiu. Wszystkie fermy uznane za zarodowe, reprodukcyjne lub za kandydujące na zarodowe i reprodukcyjne zobowiązane są do dwukrotnego podania badania na pulorozie kur i indyków w wieku ponad 5 miesięcy w okresie od września do lutego, przy czym drugim badaniem dokonany w 20—30 dni po pierwszym należy objąć 25% niosek. Ponadto w fermach z nioškami, od których są dostarczane jaja do wylęgu brojlerów, należy przeprowadzić dodatkowe jedno badanie. Posiadacze ferm obowiązani są usunąć przed badaniem ptaki chore, zapewnić po-

moc przy przeprowadzaniu badania, a także poddać badaniu perlice.

Uznanie stad jest uwarunkowane od:

1) uprzedniego dwukrotnego przebadania całego (100% w pierwszym i drugim badaniu) drobiu z wynikiem ujemnym, w okresie poprzedzającym okres uznania,

2) nie ujawnienia się pulorozy w fermie w ciągu ostatnich 12 miesięcy, przy czym aż do całkowitej wymiany nie może być uznane stado, w którym w jakimkolwiek badaniu stwierdzono ponad 10% drobiu z pulorozą.

Dostawcą jaj wylęgowych do zakładu wylęgu drobiu może być tylko ferma uznana, przy czym wojewódzki lekarz wet. może zezwolić na wyjątki od tej zasady. Badania na pulorozę wykonują PZLZ, a w określonych przypadkach — lekarze wet. ośrodków drobiarskich. Zakłady wylęgowe podlegają kontroli ośrodków drobiarskich co najmniej 3 razy w roku, przy czym powinny one odpowiadać określonym warunkom i wykonywać określone obowiązki z zakresu profilaktyki weterynaryjnej. Instrukcja ustala również technikę badania drobiu na pulorozę.

4. W nr 6 Dziennika Ustaw (poz. 26) zostało ogłoszone oświadczenie rządowe z dnia 25.XI.1964 r. w sprawie przystąpienia Kenii do międzynarodowego porozumienia o utworzeniu w Paryżu Międzynarodowego Urzędu do Zwalczenia Epizootii podpisanego w Paryżu dnia 25.I.1924 r.

II. Profilaktyka i lecznictwo weterynaryjne

1. Obowiązujące od 1.I.1965 r. zarządzenie nr 148 Ministra Rolnictwa z dnia 5.VIII.1965 r. w sprawie maksymalnych limitów na pokrycie ubytków naturalnych i niedoborów powstających w aptekach powiatowych zakładów weterynarii i państwowych zakładów leczniczych dla zwierząt (Dz. Urz. Min. Rol. nr 13, poz. 98) określa maksymalne limity finansowe na pokrycie ubytków naturalnych i niedoborów powstałych przy obrocie środkami farmaceutycznymi i innymi artykułami:

- a) w aptekach PZLZ — w wysokości 0,45%
- b) w aptekach PZWet. — w wysokości 0,20%.

Przez limit należy rozumieć maksymalną dopuszczalną granicę ubytków naturalnych i niedoborów określoną w stosunku procentowym do ogólnej wartości towaru rozchodowanego w okresie międzyremanentowym. Takie rozchodowania, jak ubytki nadzwyczajne, straty powstałe na skutek transportu lub zdarzenia losowego, artykuły wycofane w związku z niezawinionym przeterminowaniem się leku itp. nie podlegają pokryciu z limitu i są wyłączone od ogólnej wartości towaru (rozchodowania te są rozliczane odrębnie). Niedobory ustala się i ew. odpisuje (w granicach limitu) przy przeprowadzonych inwentaryzacjach.

2. Pismo okólne nr WL-239-10/65 Ministerstwa Rolnictwa z dnia 28.XII.1965 r. ustaliło nowe stawki za szczepienie prosiąt preparatem Ferrodex. Za szczepienie jednej sztuki zwierzęcia stawki te wynoszą:

- 1) 7,5 zł (2,5 punkta), jeżeli zabieg wykonano w PZLZ,
- 2) 10 zł (3 punkty), jeżeli w terenie, w danej miejscowości zaszczepiono co najmniej 20 prosiąt, lub gdy szczepienie to przeprowadzono przy okazji bytności w terenie,
- 3) 15 zł (5 punktów) w pozostałych przypadkach.

Powyższe zryczałtowane stawki obejmują koszt badania, wizyty, zabiegu, leków oraz koszty dojazdu.

3. Rozporządzenie Ministrów Zdrowia i Opieki Społecznej oraz Rolnictwa z dnia 29.VII.1965 r. w sprawie zezwoleń na wyrób surowców farmaceutycznych, leków gotowych i artykułów sanitarnych (Dz. U. nr 36, poz. 230) uzależnia wyrób surowców farmaceutycznych, leków gotowych lub artykułów sanitarnych od zezwolenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej, a w odniesieniu do surowców farmaceutycznych

i leków gotowych stosowanych wyłącznie w lecznictwie zwierząt — od zezwolenia Ministra Rolnictwa wydanego w porozumieniu z Ministrem Zdrowia i Opieki Społecznej. Nie wymaga zezwolenia wytwarzanie: 1) środków opatrunkowych, 2) ziół leczniczych, 3) surowców farmaceutycznych używanych w znacznym rozmiarze poza lecznictwem zamieszczonych na wykazie wydanym przez Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej (w odniesieniu do surowców stosowanych wyłącznie w lecznictwie zwierząt — na wykazie ustalonym przez Ministra Rolnictwa), 4) środków farmaceutycznych, dla których warunki dot. składu i jakości zostały ustalone w obowiązującej Farmakopei pod warunkiem uzyskania przed wprowadzeniem do obrotu dodatkowego wyniku analizy przeprowadzonej przez Instytut Leków próbki pierwszej wyprodukowanej serii oraz 5) surowców farmaceutycznych i leków gotowych przeznaczonych na eksport. Warunkiem wydania zezwolenia jest celowość produkcji, posiadanie przez środek farmaceutyczny cech trwałości oraz dodatni wynik badań laboratoryjnych, a w miarę potrzeby — klinicznych przeprowadzonych w klinice wyznaczonej przez Ministra Rolnictwa w zakresie surowców farmaceutycznych i leków stosowanych wyłącznie w lecznictwie zwierząt. Ponadto surowce te i leki muszą być wyrazem postępu w lecznictwie.

Wniosek o zezwolenie należy złożyć w Ministerstwie Zdrowia i Opieki Społecznej, a jeżeli chodzi o leki i surowce stosowane wyłącznie w lecznictwie zwierząt — w Ministerstwie Rolnictwa. Wniosek musi odpowiadać określonym wymaganiom (także w zakresie nadania lekowi określonej nazwy). O uruchomieniu produkcji należy powiadomić Ministerstwo Zdrowia i Opieki Społecznej (także Ministerstwo Rolnictwa w zakresie surowców i leków stosowanych wyłącznie w weterynarii), a na zaprzestanie produkcji tych środków konieczne jest również uzyskanie zgody tych ministrów.

4. Zarządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 22.IV.1965 r. w sprawie warunków i trybu udzielania zezwoleń na dopuszczenie do obrotu handlowego chemicznych środków ochrony roślin (Mon. Pol. nr 28, poz. 156) określa wykaz środków chemicznych ochrony roślin według klas toksyczności (trucizny — I i II klasa, środki szkodliwe — III i IV klasa, środki praktycznie nieszkodliwe — V klasa).

Ponadto zarządzenie ustala zasady obrotu tymi środkami.

5) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24.III.1965 r. w sprawie ustanowienia stref ochronnych ujęć i źródeł wody (Dz. U. nr 13, poz. 93) wprowadza pojęcie stref ochronnych dla ujęć wody. Ograniczenia wprowadzone w tych strefach m. in. mogą polegać na zakazie pojenia zwierząt, urządzania pastwisk itp.

III. Nadzór weterynaryjny i obrót zwierzętami

1. Rozporządzenie Ministrów Komunikacji i Spraw Wewnętrznych z dnia 7.XII.1965 r. w sprawie bezpieczeństwa ruchu przy przewozie materiałów niebezpiecznych na drogach publicznych (Dz. U. nr 54, poz. 337) ustala m. in. warunki przy przewozie materiałów trujących i materiałów budzących odrazę lub zakaźnych, jak kości, wełna, skóry surowe, narządy wewnętrzne, części anatomiczne zwierząt, zwłoki zwierzęce, mocz, gnojówka i obornik. Szczegółowy wykaz tych materiałów, jak i warunki ich opakowania, zawierają odrębnie wydane „Szczegółowe przepisy bezpieczeństwa ruchu przy przewozie materiałów niebezpiecznych na drogach publicznych” zatwierdzone przez Ministra Komunikacji i Spraw Wewnętrznych, obowiązujące od dnia 1.I.1966 r.

2. Zasady postępowania m. in. z ubocznymi produktami poubojowymi oraz odpadkami pokonsumpcyjnymi ustala uchwała nr 62 Rady Ministrów z

dnia 24.III.1965 r. w sprawie zasad gospodarowania surowcami wtórnymi (Mon. Pol. nr 19, poz. 81).

3. Sprawy przewozu psów i innych małych zwierząt w autobusach regulują:

1) zarządzenie Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 23.II.1965 r. w sprawie szczegółowych przepisów porządkowych przy przewozie osób i bagażu autobusami komunalnych przedsiębiorstw (zakładów) komunikacyjnych (Mon. Pol. nr 11, poz. 39) oraz

2) zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 5.III.1965 r. w sprawie szczegółowych przepisów porządkowych przy przewozie osób i bagażu w publicznej komunikacji autobusowej (Mon. Pol. nr 13, poz. 50).

IV. Nadzór sanitarny nad środkami spożywczymi

1. Pismo Ministra Rolnictwa nr WO-024-5/65 z dnia 18.III.1965 r. — Wytyczne w sprawie dalszego rozwoju organizacyjnego wojewódzkich zakładów higieny weterynaryjnej — poza poleceniami odnośnie utworzenia nowych pracowni WZHW ustala, że do zadań oddziałów badania środków spożywczych WZHW należy:

1) przeprowadzanie laboratoryjnych badań artykułów zwierzęcych pochodzących z importu bądź przesłanych z zakładów, w których nie ma laboratoriów mięsoznawczych,

2) przeprowadzanie laboratoryjnych badań odwoławczych,

3) nadzór nad działalnością merytoryczną weterynaryjnych laboratoriów mięsoznawczych i instruktaż pracowników tych laboratoriów.

Badania laboratoryjne odwoławcze od badań wykonanych w I instancji przez WZHW wykonuje Zakład Badania Produktów Zwierzęcych Instytutu Weterynarii w Puławach.

2. Pismo okólnie nr 1 Ministerstwa Rolnictwa z dnia 17.II.1965 r. w sprawie kontroli sanitarno-weterynaryjnej produkcji mięsa mielonego lub siekanego ustala warunki, na jakich może być wyrażana zgoda na produkcję mięsa mielonego i siekanego, określa system nadzoru nad zakładami produkującymi takie mięso oraz wymienia zadania weterynaryjnych inspektorów sanitarnych wykonujących ten nadzór. (Pismo rozesłano w postaci odbitek powielaczowych).

V. Zagadnienie hodowli i współpracy z zootechniką

1. Zarządzenie nr 14 Ministra Rolnictwa z dnia 12.II.1965 r. w sprawie organizacji dorocznych, okresowych, powszechnych przeglądów bydła (Dz. Urz. Min. Rol. nr 5, poz. 24) oraz wydany w dniu 22.II.1965 r. regulamin komisyjnej oceny bydła przeprowadzanej na dorocznych, okresowych, powszechnych spędach zobowiązały wydziały rolnictwa i leśnictwa prezydentów rad narodowych do organizowania co roku w 1/3 powiatów powszechnych przeglądów bydła. Przeglądom podlegają krowy dojne i jałowice stanowiące własność indywidualnych hodowców nie wpisane do ksiąg zarodowych bydła lub nie objęte oceną wartości użytkowej. Przeglądy organizuje służba zootechniczna, a na terenach, na których przegląd odbywa się razem z badaniem bydła na gruźlicę — służba weterynaryjna. Lekarz wet. wchodzi w skład komisji dokonującej oceny bydła, przy czym do niego należy ustalenie jego stanu zdrowotnego na podstawie zewnętrznych oględzin i wywiadu. W czasie oględzin lekarz wet. zwraca uwagę na stan odżywienia i kondycji zwierzęcia, stan kończyn i skóry (pasożyty zewnętrzne, gławica, grzybice itp.), stan zewnętrznych narządów płciowych. Do obowiązku lekarza wet. należy też wypełnienie odpowiedniej dokumentacji i wydanie stosownych zaleceń (np. co do doprowadzenia zwierzęcia do PZLZ). Za zgodą posiadacza zwierzęcia bydła nie posiadającego kolczyków „gruźliczych” bądź „cielęcych” zakłada się specjalne kolczyki na prawej małżowinie usznej.

Zootechnikom i lekarzom wet. przeprowadzającym przegląd przysługuje odrębne wynagrodzenie w wysokości po 1 zł od każdej sztuki bydła poddanej przeglądowi.

2. Stosownie do nowego regulaminu dokonywania oceny bydła oraz nagradzania hodowców na wystawach, pokazach lub aukcjach hodowlanych, zwierzęta biorące udział w wystawach muszą posiadać świadectwa zdrowia, że są wolne od gruźlicy bydła, brucelozy i chorób zakaźnych, a buhaje biorące udział w wystawach, że są wolne od gruźlicy, brucelozy oraz zarazy rzęsistkowej i matwikowej w rozumieniu zarządzenia nr 95 Ministra Rolnictwa z dnia 15.V.1963 r. (Dz. Urz. Min. Rol. nr 9, poz. 38). Zasady wynagradzania członków komisji oceny zwierząt na wystawach reguluje zarządzenie nr 164 Ministra Rolnictwa z dnia 15.IX.1965 r. (Dz. Urz. Min. Rol. nr 13, poz. 105).

3. W zarządzeniu nr 139 Ministra Rolnictwa z dnia 15.VII.1965 r. w sprawie przygotowania koni wierzchowych i sportowych na eksport (Dz. Urz. Min. Rol. nr 11, poz. 79) zostały ustalone zasady przekazywania przez państwowe gospodarstwa rolne koni do szkolenia i treningu sportowego klubom lub sekcjom jeździeckim z przeznaczeniem do późniejszej sprzedaży eksportowej. Konie te ma kwalifikować i wyceniać komisja, w której skład będzie wchodził również lekarz wet. mający głos doradczy, zaproszony przez klub w uzgodnieniu z przedsiębiorstwem. Koszty związane z udziałem lekarza wet. w komisji ponosi klub, który ponadto zobowiązany jest do zabezpieczenia opieki wet. nad przekazanymi końmi.

4. Pismo Ministra Rolnictwa nr Wo-024-21/65 z dnia 2.IV.1965 r. poinformowało służbę wet. o ustaleniu nowego druku PGR „Protokół uboju z konieczności — padnięcia żywego inwentarza”. Nowe brzmienie nie przewiduje (jak to było poprzednio) określenia przez lekarza wet. osoby, która ponosi odpowiedzialność za wypadek, jak i podpisania protokołu przez lekarza wet. W protokóle kierownik gospodarstwa powinien tylko podać, pod jaką pozycją w książce weterynaryjnych przeglądów zwierząt oraz zabiegów i zaleceń lekarz wet. wpisał dany przypadek.

5. Pismo okólnie nr 3 Ministerstwa Rolnictwa z dnia 31.III.1965 r. w sprawie badania buhajów w celu oceny ich wartości związanej z rozrodem (rozesłano w odbitkach powielaczowych) zobowiązało PZLZ powiatowe do przeprowadzania przez wyspecjalizowanego lekarza wet. badań narządu rodowego buhajów, pobierania nasienia oraz badania makro- i mikroskopowego ejakulatu. Do przeprowadzenia badań morfologicznych i biologicznych nasienia pismo zobowiązało WZHW. Pisma ustaliły ponadto zasady pobierania opłat za w/w czynności.

VI. Pracownicy służby weterynaryjnej i bezpieczeństwo i higiena pracy

1. Zarządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 22.IV.1965 r. w sprawie ustalenia wzoru odznaki „Za wzorową pracę w służbie weterynaryjnej”, trybu jej nadawania oraz sposobu wręczenia i noszenia (Mon. Pol. nr 21, poz. 99) ustala wzory odznaki, dyplomu, legitymacji i wniosku o jej nadanie, sposobu nadawania i noszenia (na prawej klapie marynarki) oraz tryb składania wniosków. Zarządzenie określa również, że wręczenia dokonuje Minister Rolnictwa bądź przewodniczący PWRN lub upoważniona przez nich osoba.

2. Decyzją z dnia 25.X.1965 r. nr Sz-45-4-65 przewodniczący Komitetu Pracy i Płac na wniosek Ministra Rolnictwa wyraził zgodę na przyznanie lekarzom wet. pracującym w PZLZ w trudnym terenie większym dodatku do wynagrodzenia za uciążliwe warunki pracy. Pismem z dnia 17.I.1966 r. Minister Rolnictwa ustalił wykaz tych 71 PZLZ. Powyższy dodatek przysługuje w wysokości do 500 zł miesięcznie, jeżeli premia w danym miesiącu nie przekroczy kwoty 500 zł i ulega ona odpowiedniemu zmniejszeniu.

szczeniu w razie wypracowania premii przekraczającej 500 zł, ale nie więcej niż 1000 zł.

3. Stosownie do pisma Komitetu Pracy i Płac nr W-08-1/65 z dnia 10.II.1965 r. rodzinie zmarłego pracownika zakładu weterynarii przysługuje zasiłek tytułem zwrotu kosztów pogrzebu w wysokości 3-miesięcznego uposażenia.

4. Sprawy zwolnień od pracy zawodowej do pełnienia czasowych funkcji społecznych reguluje uchwała nr 4 Rady Ministrów z dnia 8.I.1965 r. w sprawie zwolnień od pracy zawodowej pracowników zatrudnionych w uświadczonych zakładach pracy do pełnienia czasowych funkcji społecznych i ewidencji niektórych zwolnień od pracy zawodowej (Mon. Pol. nr 7, poz. 21).

5. Stosownie do ustawy z dnia 30.III.1965 r. o bezpieczeństwie i higienie pracy (Dz. U. nr 13, poz. 91) nieodłącznym elementem działalności zakładu jest zapewnienie pracownikom (studentom, praktykantom) bezpiecznych i higienicznych warunków pracy. Dotyczy to również zakładów, na terenie których prowadzone są prace przez inne zakłady pracy (zakład mięsny, PGR). Zakład pracy ustala w planach działalności konkretne zadania w zakresie bhp. i zapewnia środki finansowe i materiałowe niezbędne do realizacji tych zadań. Założenia i projekty zakładów nowo budowanych powinny uwzględniać w pełni wymagania bhp, a przebudowywanych — polepszenie warunków bhp. Zakłady pracy obowiązane są stosować środki zapobiegające chorobom zawodowym, a w szczególności instalować i utrzymywać w stanie stałej sprawności urządzenia przeciwdziałające czynnikom powodującym te choroby. Pracownicy przed przyjęciem do pracy powinni być poddani badaniu lekarskiemu, a w czasie zatrudnienia badaniom okresowym, jak również powinni być przeszkoleni w zakresie zasad bhp. W przypadku stwierdzenia u pracownika choroby zawodowej o szczególnym zagrożeniu, wyszczególnionej w wykazie, zakład pracy jest obowiązany zbadać w porozumieniu z organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej przyczyny, charakter i rozmiar zagrożenia powodującego chorobę, zastosować środki zapobiegawcze, przystąpić niezwłocznie do usunięcia przyczyn oraz zapewnić realizację zaleceń lekarskich. Jeżeli u pracownika w dalszym ciągu utrzymują się objawy choroby zawodowej należy go na podstawie orzeczenia komisji przenieść do innej pracy, nie narażającej go na działanie czynnika, który wywołał te objawy, z zachowaniem przez okres czasu do 3 lub 6 miesięcy (w określonych warunkach) wynagrodzenia obliczonego, jak za urlop wypoczynkowy.

Zakład pracy obowiązany jest posiadać niezbędne urządzenia higieniczno-sanitarne, dostarczać pracownikom środków utrzymania higieny osobistej, odzieży ochronnej, sprzętu ochrony osobistej i innych środków ochronnych pracownikom narażonym na uszkodzenie ciała, zatrucia, a także zatrudnionym w niskich temperaturach, wilgoci oraz zabezpieczyć pranie i odkażanie odzieży.

Obowiązkiem zakładu pracy jest też prowadzić rejestrację i sprawozdawczość wypadków przy pracy, niezwłocznie zawiadamiać inspektora pracy, prokuratora oraz jednostkę nadrzędną o każdym wypadku przy pracy śmiertelnym, ciężkim lub zbiorowym, prowadzić rejestrację zachorowań na choroby zawodowe i zgłaszać je do Państwowego Inspektora Sanitarnego i Inspektora Pracy oraz systematycznie badać kształtowanie się wypadkowości przy pracy i chorób zawodowych i w oparciu o wyniki tych badań stosować właściwe środki profilaktyczne. Art. 34 ust. 3, pkt. 3 tej ustawy nakłada na każdego lekarza wet. obowiązek zgłaszania Państwowemu Inspektorowi Sanitarnemu i Inspektorowi Pracy choroby zawodowej będącej chorobą odzwierzęcą, jeżeli przypadek zakażenia się nią człowieka stwierdził przy wykonywaniu zawodu. Wykaz chorób zawodowych dotychczas nie ukazał się, a wykaz oparty na dawnych przepisach zobowiązuje lekarzy wet. wyłącznie

do zgłaszania wystąpienia węgliku u osób zatrudnionych przeróbką produktów zwierzęcych (Zbiór Przepisów Wet. T. I., str. 226).

VII. Szkolnictwo i nauka

1. Dziennik Ustaw nr 16 z 1965 r. zawiera pod poz. 114 jednolity tekst ustawy z dnia 5.XI.1958 r. o szkolnictwie wyższym, nr 17 pod poz. 118 jednolity tekst ustawy z dnia 17.II.1960 r. o Polskiej Akademii Nauk, a nr 19 pod poz. 129 jednolity tekst ustawy z dnia 17.II.1961 r. o instytutach naukowo-badawczych. Ta ostatnia ustawa upoważnia przewodniczącego Komitetu Nauki i Techniki do ustalenia wykazu jednostek, w których mogą być zatrudnieni pracownicy naukowo-badawczy.

2. Wszystkie wojewódzkie zakłady higieny weterynaryjnej zostały objęte niepublikowanym zarządzeniem nr 47 przewodniczącego Komitetu Nauki i Techniki z dnia 29.VI.1965 r. w sprawie wykazu jednostek organizacyjnych, w których mogą być zatrudnieni pracownicy naukowo-badawczy. Pracownikom WZHW zaliczonym do tej kategorii pracowników będą przysługiwały uprawnienia pracowników nauki (m. in. dodatki do rent z pracą naukową po 15 latach takiej pracy na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19.VI.1965 r. w sprawie dodatków do rent z tytułu pracy naukowej — Dz. U. nr 26, poz. 175).

VIII. Zarządzenia administracyjno-finansowe

1. Zasady gospodarki finansowej zakładów budżetowych zostały ustalone zarządzeniem Ministra Finansów z dnia 15.VI.1965 r. w sprawie gospodarki finansowej zakładów budżetowych (Mon. Pol. nr 34, poz. 190). Ponadto zarządzenie Ministra Finansów z dnia 15.VI.1965 r. w sprawie nadania państwowym jednostkom organizacyjnym formy zakładów budżetowych (Mon. Pol. nr 34, poz. 189) ustaliło, że zakłady weterynarii działają w formie zakładów budżetowych.

2. Zarządzenie Ministra Finansów z dnia 17.XII.1965 r. w sprawie klasyfikacji dochodów i wydatków budżetu centralnego i budżetów terenowych (Mon. Pol. nr 72, poz. 413) ustaliło nowe zasady klasyfikacji budżetowej.

Klasyfikacja dochodów i wydatków zakładów weterynarii została też ustalona zarządzeniem nr 220 Ministra Rolnictwa z dnia 24.XII.1964 r. w sprawie ustalenia jednolitej klasyfikacji dochodów i wydatków zakładów weterynarii (Dz. Urz. Min. Rol. z 1965 r., nr 6, poz. 33).

3. Nie publikowane pismo okólne nr 12 Ministerstwa Rolnictwa z dnia 15.I.1965 r., znowelizowane pismem z dnia 16.VIII.1965 r., ustaliło szczegółowe zasady prowadzenia dokumentacji rzeczowo-finansowej w terenowych placówkach weterynaryjnych.

4. Zasady finansowania kursów i kursokonferencji organizowanych m. in. dla pracowników służby wet. zostały ustalone zarządzeniem Ministra Finansów z dnia 12.VII.1965 r. w sprawie finansowania i księgowania wydatków na szkolenie kursowe i doszkalanie zawodowe (Mon. Pol. nr 38, poz. 215).

5. Uchwała nr 278 Rady Ministrów z dnia 28.X.1965 r. w sprawie zasad finansowania inwestycji i kapitalnych remontów jednostek państwowych (Mon. Pol. nr 61, poz. 318) reguluje zagadnienie finansowania inwestycji zakładów budżetowych.

6. Zarządzeniem nr 26/65 dyrektora naczelnego PZU z dnia 16.IV.1965 r. ustalono, że pożyczki na samochody dla lekarzy wet. mogą być udzielone na okres do 4 lat (dotychczas — do 3 lat).

7. Stosownie do § 3 ust. 3 pkt. 5 rozporządzenia ministrów komunikacji i gospodarki komunalnej z dnia 1.II.1965 r. w sprawie krajowego transportu drogowego (Dz. U. nr 7, poz. 40) przepisów tego rozporządzenia nakładającego określone obowiązki na

właścicieli pojazdów nie stosuje się do przewozu personelu służby wet., chorych zwierząt i urządzeń do przeprowadzania mechanicznego odkażania.

8. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20.VII.1965 r. w sprawie czynszów najmu za lokale mieszkalne (Dz. U. nr 35, poz. 224) oraz uchwała Rady Ministrów nr 187 z dnia 20.VII.1965 r. w sprawie wprowadzenia przejściowego dodatku mieszkaniowego (Mon. Pol. nr 43, poz. 239) reguluje:

1) nowe stawki czynszu (obejmuje również koszty eksploatacji budynku wymienione w rozporządzeniu ministra gospodarki komunalnej z dnia 5.VIII.1965 r. w sprawie określenia kosztów eksploatacji i bieżących remontów oraz drobnych napraw obciążających najemcę, zasad odnawiania lokali i wykonywania przez najemcę koniecznych napraw — Dz. U. nr 35, poz. 227) oraz

2) zasady przyznawania przejściowego dodatku mieszkaniowego będącego ekwiwalentem za podwyższenie czynszów.

Stosownie do brzmienia w/w aktów normatywnych, jak i wyjaśnienia Ministerstwa Rolnictwa wydanego w porozumieniu z Ministerstwem Gospodarki Ko-

munalnej nr Wo-0012/0-27 z dnia 16.X.1965 r., przepisom rozporządzenia nie podlegają tylko pracownicy państwowej służby wet. zamieszkali na terenie gromad w budynkach przeznaczonych na agronomów, punkty weterynaryjne, przychodnie, lecznice dla zwierząt oraz w budynkach połączonych na terenie państwowych gospodarstw rolnych.

9. Rozesłane w odbitkach powielaczowych zarządzenie nr 49 Ministra Rolnictwa z dnia 22.IV.1965 r. w sprawie wynajmowania pomieszczeń dla potrzeb zakładów leczniczych dla zwierząt w miejscowościach nie objętych przepisami o publicznej gospodarce lokalami wprowadziło zasadę, że na terenach nie objętych publiczną gospodarką lokalami (w zasadzie w gromadach i małych miasteczkach) powiatowy zakład weterynarii ponosi wszelkie opłaty (czynsz itp.) w wysokości określonej umową z właścicielem za użytkowanie wynajętego budynku (z mieszkaniami dla personelu fachowego włącznie). Personel wpiąca czynsz i świadczenia właściwemu PZWet. wg stawek obowiązujących pracowników państwowych.

Adres autora: mgr Władysław Lutyński, Warszawa 45, ul. Zeromskiego 25 m. 12.

COLLOQUIUM MEDICUM

PYTANIE

Czy Zakłady Weterynarii mogą wykonać roboty budowlane w PZLZ poza inwestycjami objętymi planami rocznymi z środków ponadplanowych?

ODPOWIEDŹ

Zarządzenie Ministra Finansów z dnia 30.XII.1965 r. w sprawie dopuszczenia do realizacji w latach 1966 i 1967 drobnych inwestycji (Mon. Pol. z 1966 Nr 2, poz. 16) upoważniło jednostki gospodarki społecznej do podejmowania poza inwestycjami objętymi planami rocznymi inwestycji polegających na:

1) nabyciu przedmiotów zaliczanych do środków trwałych, których jednostkowe koszty nabycia wraz z montażem nie przekraczają kwoty 50.000 zł.,

2) wykonaniu robót budowlanych realizowanych sposobem gospodarczym, o koszcie nieprzekraczającym 50.000 zł.,

3) budowie wraz z pierwszym wyposażeniem lub na modernizacji obiektów o wartości kosztorysowej do 350.000 zł. związanych z obsługą rolnictwa.

Inwestycje te mogą być podejmowane pod warunkiem:

a) posiadania na ich realizację środków finansowych, w tym również ponadplanowych, których przeznaczenie na cele inwestycyjne dopuszczają obowiązujące przepisy. przy czym w szczególności uzasadnionych przypadkach banki są uprawnione do udzielenia kredytu na inwestycje usługowe, uzupełniającego środki własne,

b) przyjęcia przez bank inwestycji do finansowania.

W związku z zapytaniem Powiatowego Zakładu w O. czy w ramach w/w zarządzenia zakład ten może podjąć rozbudowę lecznicy weterynaryjnej o część administracyjno-gospodarczą, Ministerstwo Finansów — Zespół Gospodarki Terenowej pismem z dnia 2 marca 1966 r. Nr BT/B 926/1/66 wyjaśniło, co następuje:

1) cytowane zarządzenie Ministra Finansów dotyczy wszystkich jednostek gospodarki społecznej, a więc również zakładów budżetowych,

2) zakłady budżetowe zgodnie z tym zarządzeniem mogą, o ile posiadają na ten cel odpowiednie środki finansowe i bank przyjmie inwestycje do finansowania, realizować poza planem drobne inwestycje o wartości do 50 tys. zł. względnie o wartości wyższej, o ile związane są z obsługą rolnictwa,

3) rozbudowę PZLZ można potraktować jako inwestycję związaną z obsługą rolnictwa, w związku z czym, zgodnie z § 3 pkt. 3 zarządzenia, PZWet. może realizować omawianą inwestycję, o ile jej wartość kosztorysowa nie przekracza 350 tys. zł;

4) realizacja przez zakład budżetowy inwestycji drobnych pozaplanowych nie może spowodować obniżenia wpłat do budżetu dokonanych w trybie zarządzenia Ministra Finansów z dnia 15 czerwca 1965 r. w sprawie nadania państwowym jednostkom organizacyjnym formy zakładów budżetowych (Mon. Pol. Nr 34, poz. 189).

PYTANIE

Na jednej z ostatnich narad lekarzy wet. w Powiatowym Zakładzie Wet. w G., główny księgowy tego zakładu zażądał od lekarzy wet. — kierowników PZLZ, aby w przypadku przedkładania przez techników względnie sanitariuszy wet. pracowników tych zakładów, rachunków za przejazdy własnymi środkami lokomocji (motocyklem) w czasie przeprowadzania masowych akcji, jak ochronne szczepienie świń przeciw różycy, psów przeciw wściekliźnie, odmotyliczaniu bydła itp., rachunki te miały klauzulę kierownika PZLZ stwierdzającą nie tylko wykonanie czynności, ale i zgodność odnośnie podanych przejechanych kilometrów, a więc odległości pomiędzy poszczególnymi wsiami. Tego, czego nie chcą potwierdzać prezydium gromadzkich rad narodowych, ani Wydział Komunikacji Prezydium Powiatowej Rady Narodowej, to mają stwierdzać kierownicy PZLZ, za co biorą na siebie całkowitą odpowiedzialność.

Proszę o wyjaśnienie, czy istotnie kierownicy PZLZ muszą te rzeczy stwierdzać pod osobistą odpowiedzialnością. Przecież w przeliczeniu są to pieniądze, za wydatkowanie których się odpowiada. Czy nie za wiele wymaga się od lekarzy wet.? Uważam, że dokładną odległość może podać tylko Wydział Komunikacji PPRN, który wymierza poszczególne odcinki dróg i ten tylko jest powołany do stwierdzania tego rodzaju danych.

ODPOWIEDŹ

Zagadnienie używania pojazdów samochodowych (samochodów i motocykli) oraz motorowerów stanowiących własność osobistą pracowników jednostek organizacyjnych do zaspakajania potrzeb służbowych